

ANALÝZA NOMINACÍ ŽEN A MUŽŮ DO SENÁTNÍCH VOLEB V ROCE 2022

Mgr. Veronika Šprincová

Fórum 50 %, o.p.s | www.padesatprocent.cz

Analýza je součástí
projektu „Spoluprací
k úspěchu – Podpora
zapojení žen
do komunální
politiky“
financovaného
z Operačního
programu
Zaměstnanost reg. č.
CZ.03.1.51/0.0/0.0/17
_081/0011610

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

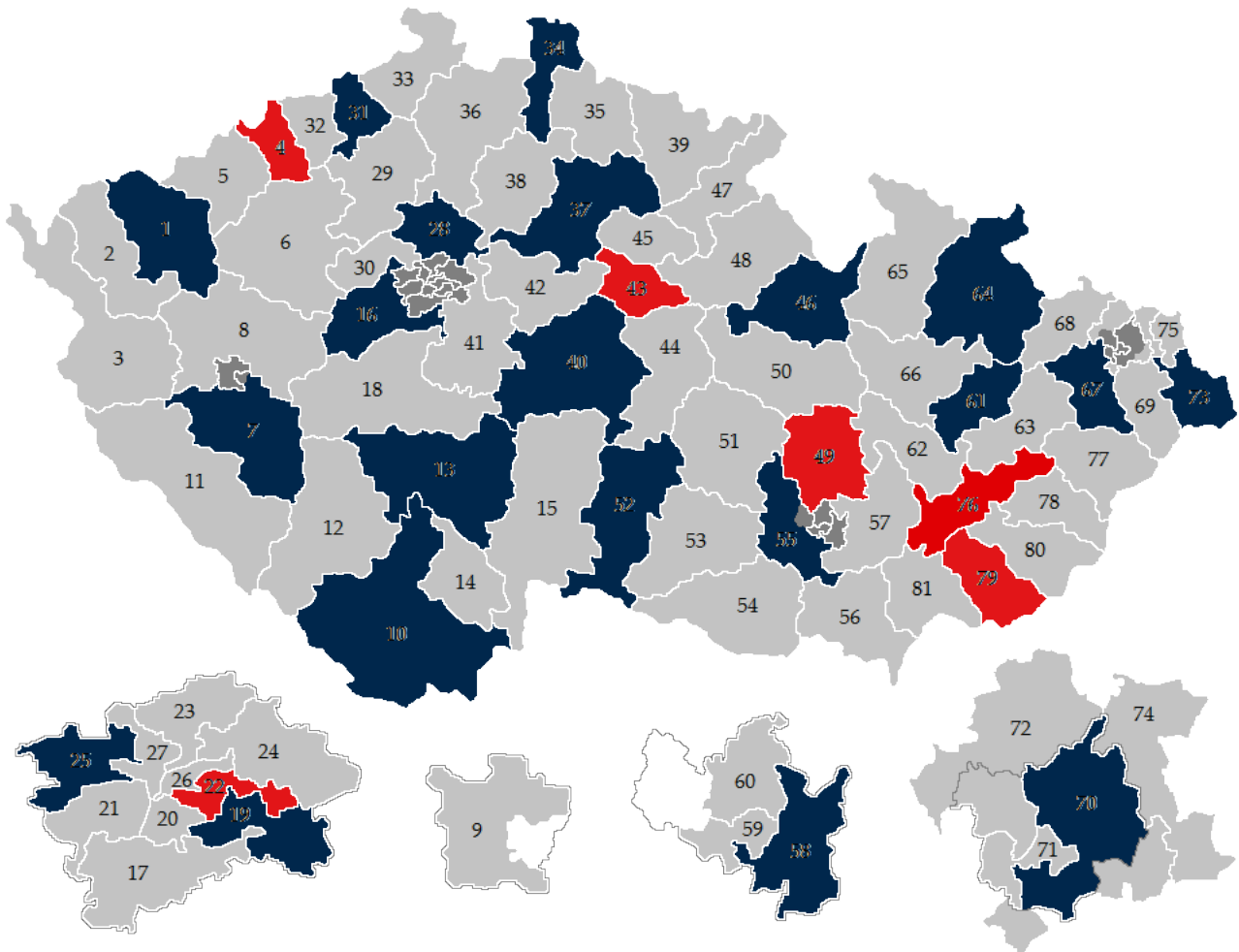
FÓRUM 50%

Úvod

Česká republika je z hlediska zastoupení žen v politice stále **pod evropským i celosvětovým průměrem**. Když ponecháme stranou prezidentský post, je dlouhodobě **nejnižší podíl žen** právě v **horní komoře českého parlamentu**. Situace se navíc nevyvíjí lineárně, takže ani zlepšení situace v jedněch volbách neznamená dlouhodobý úspěch.

Výraznou roli zde sehrává většinový volební systém, který není pro zastoupení žen příliš příznivý. Pokud mají strany v každém obvodu nominovat pouze jednu osobu, zpravidla je vybrán mužský kandidát.

V současné době je v Senátu zastoupeno **12 senátorek**. Ženy tedy obsazují jen **14,8 %** všech křesel. **Obvody**, v nichž letos probíhají volby, zastupuje **6 žen**, tedy 22,2 %. Výsledek voleb tak bude určující nejen pro zastoupení žen a mužů v obvodech, kde probíhají volby, ale i v celé horní komoře Parlamentu ČR.

Zdroj dat: www.senat.cz

Současná senátorka a ministryně životního prostředí **Anna Hubáčková** (BEZPP zvolena za KDU-ČSL) již letos svůj mandát ve volebním obvodě č. 79 – Hodonín neobhájí. Ostatní senátorky zvolené v roce 2016 kandidují i letos.

Poslední volby v daných obvodech probíhaly v roce 2016, kdy se již projevovaly změna na české politické mapě. Celkem 9 mandátů získali nominanti a nominatky kandidující za menší politické subjekty či za koalici celostátně působících stran. Z celostátně působících politických stran byla nejúspěšnější **KDU-ČSL**, která letos obhazuje celkem 5 mandátů, z toho 3 jsou aktuálně obsazené ženami. Za KDU-ČSL tak obhazují mandát **Jaromíra Vítková** ve volebním obvodu č. 49 – Blansko a **Šárka Jelínková** ve volebním obvodu č. 76 – Kroměříž. Ve volebním obvodu č. 79 – Hodonín, který aktuálně zastupuje zmíněná Anna Hubáčková, strana nominovala opět ženu – **Evu Rajchmanovou**.

Celkem 4 mandáty obhazuje **ODS**, kterou však v daných obvodech zastupují pouze muži. Hnutí **ANO** obhazuje mandát ve 3 obvodech, stejně jako v případě ODS ji však v obvodech, kde letos probíhají volby, zastupují pouze muži. Stejně je tomu v případě hnutí **STAN** a **ČSSD** které obhazují shodně 2 mandáty a **Strany zelených** a **TOP 09**, které obhazují každá 1 mandát.

Ze stávajících senátorek obhazuje mandát ještě **Alena Dernerová** ve volebním obvodu č. 4 – Most nominovaná stejně jako v předchozích volbách Spojenými demokraty – sdružením nezávislých. Dále pak **Renata Chmelová** ve volebním obvodu č. 22 – Praha 10, kterou letos navrhlo jako nezávislou kandidátku hnutí STAN v rámci volební koalice Strany zelených, STAN, LES a SEN 21, a **Miluše Horská** navržená KDU-ČSL jako nezávislá kandidátka za koalici Koalice KDU-ČSL a Neustraníků.

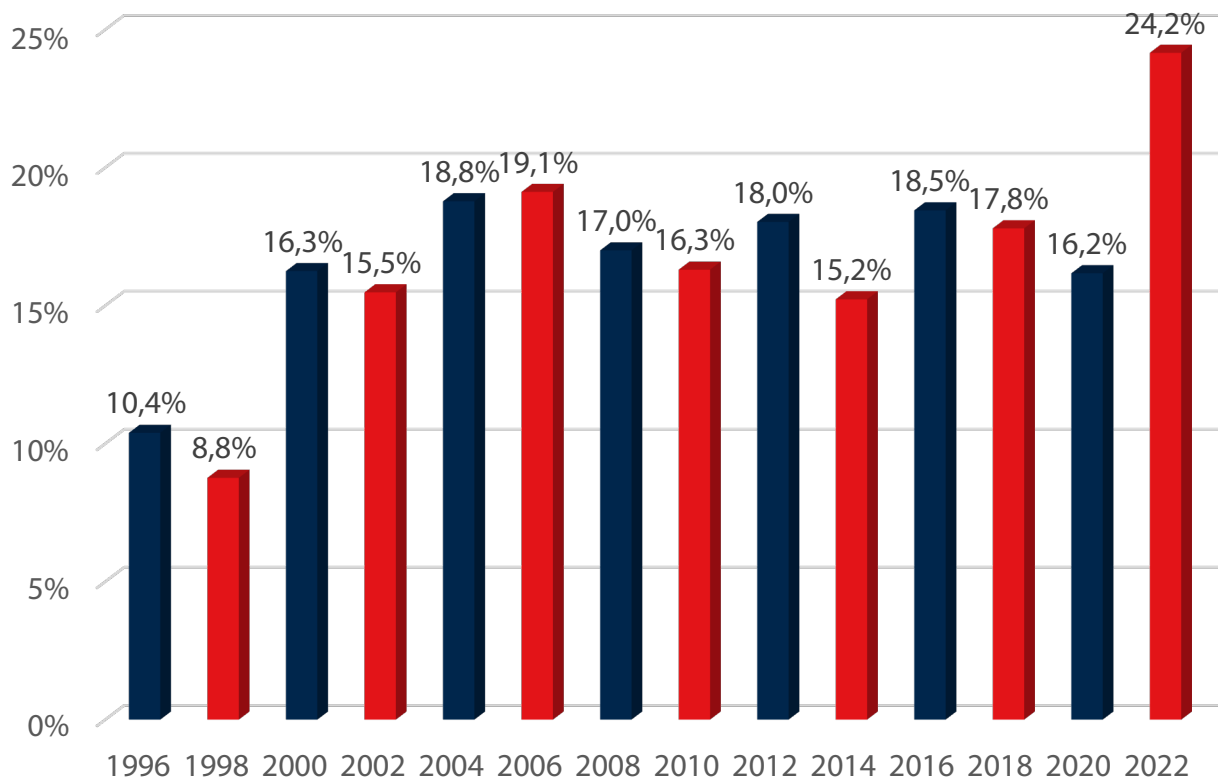
Nominace v roce 2022 z hlediska dlouhodobého vývoje

2

Podobně jako v případě dolní komory Parlamentu ČR **nelze** ani v případě voleb do Senátu **vysledovat jasný trend** co do podílu nominovaných žen ani co do podílu zvolených senátorek. Situace se volby od voleb mění, čímž se zároveň proměňuje i celkové složení Senátu z hlediska zastoupení žen a mužů.

Situace je o to komplikovanější, že se vždy obměňuje pouze jedna třetina obvodů, takže volební výsledek zpravidla nemá tak zásadní dopad na celkové složení horní komory co do zastoupení žen a mužů. Letošní volby se v tomto ohledu liší, jelikož je v Senátu zastoupeno jen 12 senátorek a **mandát letos končí polovině z nich**

Aby se již tak nízké zastoupení žen v Senátu dále nepropadlo, bude důležité, aby stávající senátorky svůj mandát obhájily, případně byly zvoleny ženy v obvodech, které aktuálně zastupují muži. Pomoci by tomu mohlo **rekordní zastoupení žen mezi nominovanými**, které historicky poprvé přesáhlo 20% hranici a blíží se čtvrtinovému podílu všech kandidujících. Vývoj zastoupení žen mezi kandidujícími do Senátu PČR zachycuje následující graf.

Graf č. 1: Nominace žen do Senátu PČR v letech 1996–2022

Zdroj dat: ČSÚ

3

Nominace v jednotlivých volebních obvodech

Z hlediska jednotlivých volebních obvodů nenacházíme souvislost mezi celkovým počtem nominovaných osob v daném obvodu a podílem žen. Ve volebním obvodu č. 76 – **Kroměříž** kandiduje **výrazně více žen** než mužů – jejich podíl zde činí **dvě třetiny**. **Více žen než mužů** strany a hnutí vyslaly do voleb i v obvodu č. 4 – **Most**, kde jejich podíl mezi kandidujícími činí rovných 60 %. Oba tyto obvody aktuálně v senátu zastupují ženy.

Přesně **polovinu** kandidujících tvoří ženy v obvodu č. 34 – **Liberec**. **Vyrovnané zastoupení** mají muži a ženy mezi nominovanými ve třech dalších obvodech: č. 28 – **Mělník**, č. 37 – **Jičín** a č. 79 – **Hodonín**, ve všech činí podíl žen necelých 43 %.

Naopak **ve třech volebních obvodech** (tedy v 11 % z nich) kandidují **pouze muži**. Jde o volební obvod č. 10 – Český Krumlov, č. 16 – Beroun a č. 46 – Ústí nad Orlicí, kde se však o senátní mandát ucházejí jen dva kandidáti. V Berouně kandidovali jen muži i v předchozích volbách v roce 2016. Všechny tyto obvody aktuálně zastupují senátoři – muži, takže je již před volbami jasné, že se na tom nic nezmění ani po volbách.

Tabulka č. 1: Nominace žen v jednotlivých volebních obvodech

Volební obvod		Počet nominovaných	Počet nominovaných žen	Podíl nominovaných žen
1	Karlovy Vary	11	2	18,2%
4	Most	5	3	60,0%
7	Plzeň-město	7	1	14,3%
10	Český Krumlov	5	0	0,0%
13	Tábor	9	1	11,1%
16	Beroun	4	0	0,0%
19	Praha 11	8	2	25,0%
22	Praha 10	6	2	33,3%
25	Praha 6	8	2	25,0%
28	Mělník	7	3	42,9%
31	Ústí nad Labem	9	1	11,1%
34	Liberec	4	2	50,0%
37	Jičín	7	3	42,9%
40	Kutná Hora	7	1	14,3%
43	Pardubice	6	1	16,7%
46	Ústí nad Orlicí	2	0	0,0%
49	Blansko	7	1	14,3%
52	Jihlava	6	1	16,7%
55	Brno-město	7	1	14,3%
58	Brno-město	6	1	16,7%
61	Olomouc	8	1	12,5%
64	Bruntál	6	2	33,3%
67	Nový Jičín	7	2	28,6%
70	Ostrava-město	7	2	28,6%
73	Frýdek-Místek	6	1	16,7%
76	Kroměříž	6	4	66,7%
79	Hodonín	7	3	42,9%
Celkem		178	43	24,2%

Zdroj dat: ČSÚ

Jak je zřejmé z úvodního grafu, celkový podíl žen, které letos strany a hnutí do voleb vysílají, se zvýšil nejen oproti posledním volbám v roce 2016 (a to o téměř 6 procentních bodů), ale je historicky nejvyšší. V jednotlivých obvodech jsou rozdíly ještě výraznější. Jak již bylo zmíněno, ve volebním obvodu č. 16 – Beroun opět kandidují pouze mužští kandidáti. K největšímu propadu, a to o 22 procentních bodů, došlo ve volebním obvodu č. 10 – Český Krumlov, což je zároveň další obvod, kde nekandiduje ani jedna žena.

Naopak v Kroměříži došlo k výraznému nárůstu podílu nominovaných žen, který se zvýšil dvojnásobně. Za zmínku stojí i zvýšení podílu kandidujících žen v Mělníku a Mostě, Mělníku.

Tabulka č. 2: Rozdíl v podílu nominovaných žen v jednotlivých volebních obvodech oproti volbám v roce 2016

Volební obvod		Rozdíl oproti roku 2016 (p.b.)
1	Karlovy Vary	-6,8
4	Most	+31,4
7	Plzeň-město	-10,7
10	Český Krumlov	-22,2
13	Tábor	+11,1
16	Beroun	-
19	Praha 11	-21,2
22	Praha 10	-16,7
25	Praha 6	+25
28	Mělník	+32,9
31	Ústí nad Labem	+1,1
34	Liberec	+27,8
37	Jičín	+28,6
40	Kutná Hora	-2,4
43	Pardubice	+6,7
46	Ústí nad Orlicí	-14,3
49	Blansko	-7,9
52	Jihlava	+5,6
55	Brno-město	+14,3
58	Brno-město	-5,5
61	Olomouc	-9,7
64	Bruntál	+24,2
67	Nový Jičín	+28,6
70	Ostrava-město	+8,6
73	Frydek-Místek	-
76	Kroměříž	+33,4
79	Hodonín	+14,3
Celkem		+5,7

Zdroj dat: ČSÚ

5

Nominace z hlediska kandidujících stran a sdružení

Politické strany a sdružení i letos nominovaly kandidující buď samostatně, nebo v ad hoc koalicích. Do porovnání jsou z tohoto důvodu zahrnuti a zahrnuty kandidující na základě navrhuje, nikoli volební strany. Jinými slovy, v případě, že jde o společného kandidáta či kandidátku více subjektů, je rozhodující navrhuje strana.

Následující tabulka zahrnuje všechny subjekty, které jakožto navrhuje strana do voleb nominovaly alespoň jednu osobu. Je z ní zřejmé, že **většina** těchto subjektů – 25 ze 45 (tj. 55,6 %) –

– do voleb vyslala **pouze muže**. Naopak tři kandidující subjekty letos do voleb nominovaly **jen ženu** – jde o uskupení PRO Zdraví, SD-SN a UFO.

Tabulka č. 3: Nominace žen dle navrhuující strany

Navrhující strana	Počet kandidujících	Počet žen	Podíl žen
ANO	22	7	31,8%
BOS	2	1	50,0%
ČSNS	2	0	0,0%
ČSSD	9	3	33,3%
DOMA	1	0	0,0%
DOMOV	2	1	50,0%
DSZ-ZA PR.ZVÍŘ.	1	0	0,0%
HPP 11	1	0	0,0%
JIH 12	1	0	0,0%
KDU-ČSL	11	6	54,5%
KOA	1	0	0,0%
KSČM	8	1	12,5%
Manifest.cz	2	1	50,0%
Moravané	1	0	0,0%
MZH	2	0	0,0%
ND	1	0	0,0%
NEJ	1	0	0,0%
NEZ	5	1	20,0%
NK	7	2	28,6%
NPP10-HPLD	1	0	0,0%
ODS	13	4	30,8%
PES	2	1	50,0%
Piráti	8	2	25,0%
PRO 2022	7	2	28,6%
PRO PLZEŇ	1	0	0,0%
PRO Zdraví	1	1	100,0%
ProMOST	1	0	0,0%
PŘÍSAHA	1	0	0,0%
Rozumní	2	0	0,0%
SD-SN	1	1	100,0%
SEN 21	4	1	25,0%
SLK	1	0	0,0%
Soukromníci	1	0	0,0%
SPD	19	3	15,8%
SRDCEM PRO ...	1	0	0,0%
SSPD-SP	1	0	0,0%

Navrhující strana	Počet kandidujících	Počet žen	Podíl žen
STAN	13	2	15,4%
Svobodní	4	0	0,0%
T2020	1	0	0,0%
TOP 09	7	0	0,0%
Trikolora	4	2	50,0%
UFO	1	1	100,0%
VOK	1	0	0,0%
Zelení	1	0	0,0%
ZSZME	1	0	0,0%
Celkem	178	43	24,2%

Zdroj dat: ČSÚ

Takto komplexní srovnání však naráží na většinový volební systém – **velká část stran** (celkem 23, tj. 41,1 %) vyslala do voleb **pouze jednu osobu**, a má tak automaticky buď nulové, nebo naopak 100% zastoupení žen.

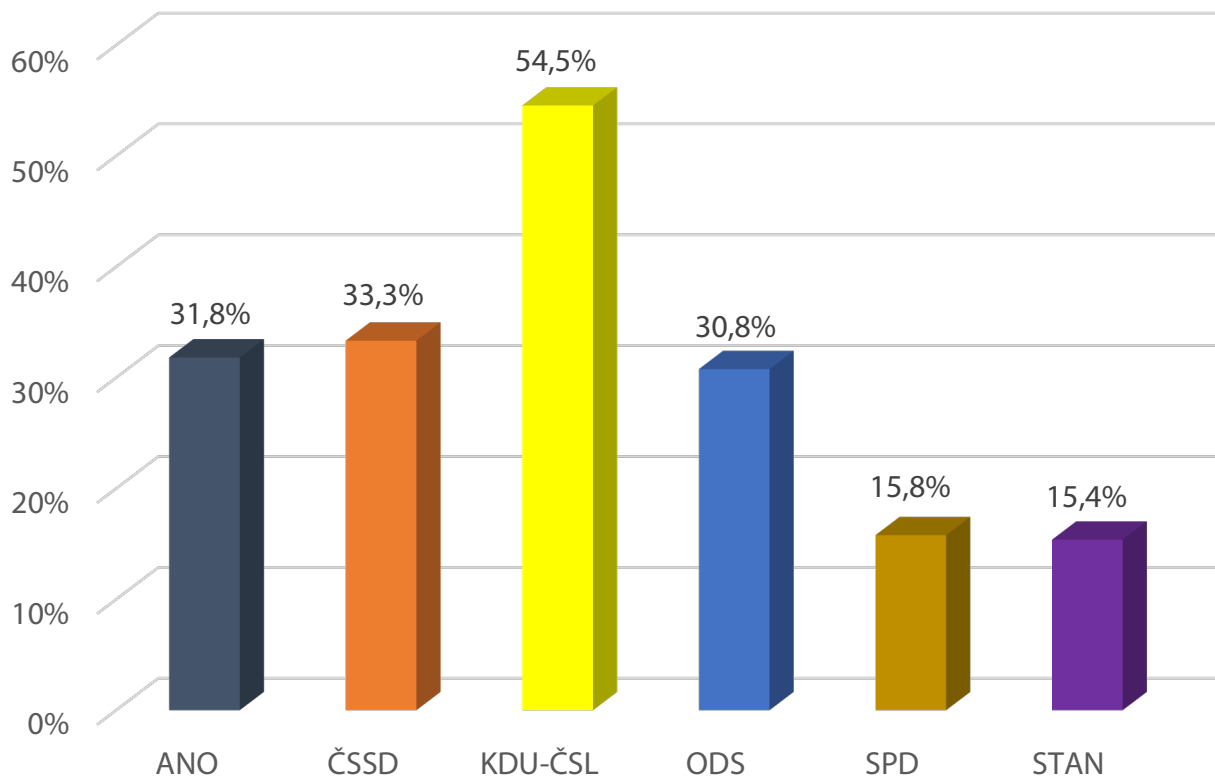
V následujícím grafu jsou tedy zahrnuty pouze ty strany, které **kandidují alespoň v jedné třetině volebních obvodů** (tj. 9). **Největší podíl žen** najdeme mezi **kandidáty a kandidátkami** navrženými za **KDU-ČSL** – 54,6 %, což je nejvíce od roku 2016, kdy probíhaly volby ve stejných obvodech a strana do nich nominovala přesně polovinu žen a polovinu mužů. **Třetinu žen** do voleb vysílá **ČSSD**, která před dvěma lety do senátních voleb nominovala pouze muže a v roce 2016 v obvodech, kde letos probíhají volby, nominovala jen 2 ženy, což činilo necelých 8 %.

Více než 30 % tvoří **ženy** i mezi nominanty a nominatkami hnutí **ANO** (31,8 %) a **ODS** (30,8 %), což je oproti posledním volbám v roce 2020 také výrazné změna. V případě ANO i v porovnání s rokem 2016, kdy ve stejných obvodech do voleb vyslalo jen 12 % žen.

Naopak **SPD** a **STAN** do voleb vysílají **méně než 16 % žen** – v případě SPD je to 15,8 % a u STAN dokonce jen 15,4 %. V roce 2016 SPD kandidovala jen ve 3 obvodech, kde letos probíhají volby a nominovala 1 ženu. V případě STAN je i tento výsledek zlepšením, jelikož v roce 2016 za hnutí kandidovali pouze muži, a to celkem v 8 obvodech.

Graf č. 2: Porovnání nominací do Senátu PČR v roce 2022 za vybrané* navrhující strany

* Do grafu jsou zařazeny pouze strany, které nominovaly kandidáty a kandidátky alespoň ve třetině obvodů

Zdroj dat: ČSÚ

Závěr

Letošní volby jsou výjimečné historicky nejvyšším podílem kandidujících žen, což však nemusí automaticky znamenat zvýšení již tak nízkého zastoupení žen v Senátu. Konečné zastoupení žen v Senátu po letošních volbách bude záviset především na tom, kterým stranám dají voliči a voličky důvěru.

Vzhledem k tomu, že mezi stranami i jednotlivými volebními obvody panují co do podílu nominovaných žen výrazné rozdíly, lze výsledek odhadovat jen stěží. **Naděje na zvýšení zastoupení žen v horní komoře parlamentu jsou výrazně větší než v předcházejících letech.**

© Fórum 50 %, o.p.s

www.padesatprocent.cz